T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/54
KARAR NO : 2024/68
KARAR TR : 04/03/2024

ÖZET: Davacı hükümlü hakkında, 5275 sayılı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrasının uygulanmasını gerektiren suçtan dolayı gerekli süreleri 24/07/2014 tarihinde doldurduğu ve bu maddenin uygulanmasını gerektirir bir durumun kalmadığı ileri sürülerek, bu maddenin uygulanmasının kaldırılması istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : H.K
Vekili : Av. H.K
Davalı : Adalet Bakanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olduğunu, hakkında 5275 sayılı Kanun'un9. maddesinin 3. fıkrasının uygulanmasını gerektiren suçtan dolayı gerekli süreleri 24/07/2014 tarihinde doldurduğunu, bu maddenin uygulanmasını gerektirir bir durumun kalmadığını, kararın kaldırılması talebiyle Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne müracaat edildiğini ancak talebin gerekçe gösterilmeksizin reddedildiğini ileri sürerek, Genel Müdürlüğün 09/03/2022 tarih ve 33048 sayılı işleminin iptali ile müvekkili hakkında uygulanan 5275 sayılı Kanun'un9. maddesinin 3. fıkrasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Ankara 16. İdare Mahkemesi 15/04/2022 tarih ve E.2022/753, K.2022/834 sayılı kararı**ile, davacının ceza infaz kurumuna yerleştirilmesinden ve bu yerleştirme şeklinin devam edip etmeyeceğinden kaynaklanan uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği gerekçesiyle, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a. maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar istinaf edilmeksizin kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Bu durumda, hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumları ve tutukevlerine kabul edilmeleri, yerleştirilmeleri, barındırılmaları gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikayetleri incelemek ve karara bağlamak İnfaz Hakimliklerinin görevleri arasında sayıldığından ve uyuşmazlığın çözümünün davacının infazına yönelik hususların irdelenmesiyle ortaya konulabileceği anlaşıldığından, davacının ceza infaz kurumuna yerleştirilmesinden ve bu yerleştirme şeklinin devam edip etmeyeceğinden kaynaklanan işbu uyuşmazlığın adli yargı yerince çözümlenmesi gerektiğinden, davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine..."

3. Davacı vekili bu kez, müvekkili hakkında uygulanan 5275 sayılı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrasının kaldırılması istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. Erzurum 1. İnfaz Hakimliği 25/01/2023 tarih ve E.2023/373, K.2023/469 sayılı kararı ile, şikâyet yoluyla infaz hâkimliğine başvurulabileceği halde kanunda öngörülen şikayet yoluna başvurulmadığından hakimlikçe bu hususta değerlendirme yapılamayacağı gerekçesiyle, 7242 sayılı Kanun'un 6. maddesiyle değişik 4675 sayılı Kanun'un 6. maddesinin birinci fıkrası uyarınca talebin reddine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...şikayetçi hakkında ceza infaz kurumu idaresi tarafından herhangi bir işlem veya faaliyet bulunmadığı, anılan mevzuat hükümleri uyarınca hükümlü veya tutuklularınceza infaz kurumu idaresi tarafından haklarında olumlu veya olumsuz bir karar, işlem veya faaliyete karşı 4675 sayılı Kanun'un 5. maddesine göre ilgili faaliyetlerin kanun veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu gerekçesiyle şikâyet yoluyla infaz hâkimliğine başvurulabileceği halde kanunda öngörülen şikayet yoluna başvurmadan hakimliğimizce bu hususta değerlendirme yapılamayacağı, nitekim Anayasa Mahkemesinin

benzer bir olaya ilişkin (Hasan Çift, B. No: 2017/39367, 12/1/2021, §38) bireysel başvuru kararında daİdare ve Gözlem Kurulunun veya İnfaz Kurumu İdaresinin yetki ve sorumluğu altında bulunan bir meselenin öncelikle bu Kurul tarafından değerlendirilmesi hükümlü ve/ya tutukluların anayasal haklarının korunması bakımından daha işlevsel niteliğe sahip olduğunun belirtildiğidikkate alınarak şikayetçinin talebinin bu aşamada reddine karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM : Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Şikayetçi H.K müdafii Av. Hüseyin KAYMAK'ın talebinin14/04/2020 tarihli ve 7242 sayılı Kanun'un 6. maddesiyle değişik 4675 sayılı Kanun'un 'İnfaz Hâkimliğince Şikâyet Üzerine Verilen Kararlar' başlıklı 6. maddesinin birinci fıkrası uyarınca REDDİNE..."

5. Erzurum 1. İnfaz Hakimliğinin bu kararına itiraz edilmiştir.

6. **Erzurum 1. Ağır Ceza Mahkemesi 28/02/2023 tarih ve Değişik İş No:2023/143 sayılı kararı**ile, talebin niteliği gereği idare mahkemesince çözülmesi gereken uyuşmazlıklardan olduğu, 2577 sayılı Kanun'un 32. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen genel yetki kuralı uyarınca, dava konusu işlemi tesis eden Adalet Bakanlığının bulunduğu yer idare mahkemesi olan Ankara Nöbetçi İdare Mahkemesince görevsizlik kararı verilmesi gerektiği, yazılı şekilde hüküm kurulmasının usul ve yasaya aykırı olduğu gerekçesiyle, itirazın kabulüne, Erzurum 1. İnfaz Hakimliğinin 25/01/2023 tarih ve E.2023/373, K.2023/469 sayılı kararının kaldırılmasına karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Mahkememizce Adalet Bakanlığı Ceza Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü ile gerekli yazışmalar yapılmış 27/03/2023 tarihli gelen cevabi yazıda 'adıgeçen hükümlünün ve avukatının dilekçelerine 05/06/2015 tarihli 167 No'lu Genelgenin '5275 sayılı Kanunun 9'uncu Maddesinde Belirtilenler ile 3713 Sayılı Kanuna Muhalefet Suçlarından Hükümlü ve Tutukluların Nakilleri başlıklı 13 üncü maddesinin beşinci fıkrasında '5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrası gereğince yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilen hükümlüler geriye kalan toplam cezalarının 1/3 ünü iyi hâlli olarak infaz etmedikçe diğer kapalı ceza infaz kurumlarına nakledilmeyecektir. Ancak tutum ve davranışları ile disiplin durumlarına bakılmak suretiyle bu kişilerin 5275 sayılı Ceza ve Güvenik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası çıkartılmasının uygun olup olmayacağına Bakanlık tarafından karar verilebilecektir.' hükümleri uyarınca işlem yapılarak yaşanabilecek güvenlik zafiyetlerinin önüne geçilebilmesi amacıyla özel gözetim ve denetim altında bulundurulması gerektiği değerlendirilerek 5275 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamından çıkarılması talebi uygun görülmemiş olup söz konusu dilekçeler ve verilen cevabi yazılar ekte gönderilmiştir.' denilmek suretiyle hükümlünün ve vekilinin taleplerine ilişkin evrak ve kararlar mahkememize gönderilmiştir.

4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu'nun Amaç ve Kapsam başlıklı 1/2 maddesinde 'Bu Kanun, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemlere veya bunlarla ilgili faaliyetlere ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararlara yönelik şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin hâkim veya mahkeme tarafından verilmesi gerekli kararları almak, işleri yapmak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere kurulan infaz hâkimliklerine ilişkin hükümleri kapsar.' ve infaz hâkimliklerinin kuruluşu ve yetkisi başlıklı 2/ 8 maddesinde 'Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında idarece yapılan işlemler veya bunlarla ilgili faaliyetlere ilişkin yapılan şikâyetler bakımından işlemin yapıldığı veya faaliyetin gerçekleştiği ceza infaz kurumunun bulunduğu yer infaz hâkimliği yetkilidir.'

İnfaz hâkimliklerinin görevleri başlıklı 4. maddesinde;

'Madde 4- İnfaz hâkimliklerinin görevleri şunlardır:

1. Hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumları ve tutukevlerine kabul edilmeleri, yerleştirilmeleri, barındırılmaları, ısıtılmaları ve giydirilmeleri, beslenmeleri, temizliklerinin sağlanması, bedensel ve ruhsal sağlıklarının korunması amacıyla muayene ve tedavilerinin yaptırılması, dışarıyla ilişkileri, çalıştırılmaları gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.

2. Hükümlülerin cezalarının infazı, müşahadeye tâbi tutulmaları, açık cezaevlerine ayrılmaları, izin, sevk, nakil ve tahliyeleri; tutukluların sevk ve tahliyeleri gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak,

3. Hükümlü ve tutuklular hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun, veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu iddiasıyla yapılan şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak,

4. Ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurullarının kendi yetki alanlarına gireninfaz kurumları ve tutukevlerindeki tespitleri ile ilgili olarak düzenleyip intikal ettirdikleri raporları inceleyerek, varsa şikâyet niteliğindeki konular hakkında karar vermek.

5. (Ek:14/4/2020-7242/4 md.)2 Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararlara karşı yapılan şikâyetleri incelemek.

6. (Ek:14/4/2020-7242/4 md.) Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mahsup, ceza zamanaşımı ve hükümlünün ölümü hâllerinde verilecek kararlar da dahil olmak üzere hâkim veya mahkeme tarafından verilmesi gerekli kararları almak ve işleri yapmak." şeklinde,

7. Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

Kanunlarda başka bir yargı merciine bırakılan konulara ilişkin hükümler saklıdır.' şeklindeki kanun maddeleri ile infaz hakimliklerinin görev ve yetkilerinin tanımlandığı;

Hükümlü hakkında Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevfikevleri Genel Müdürlüğünce tesis edilen

işlemlerin iptaline ilişkin taleplerin infaz hakimliğinin görev ve yetkilerinden sayılmadığı;

Bu kapsamda somut olay değerlendirildiğinde Erzurum 1. İnfaz Hakimliğinin 25/01/2023 tarih ve 2023/373 Esas, 2023/469 Karar sayılı kararında 'Şikayetçi hakkında ceza infaz kurumu idaresi tarafından herhangi bir işlem veya faaliyet bulunmadığı, anılan mevzuat hükümleri uyarınca hükümlü veya tutuklularınceza infaz kurumu idaresi tarafından haklarında olumlu veya olumsuz bir karar, işlem veya faaliyete karşı 4675 sayılı Kanun'un 5. maddesine göre ilgili faaliyetlerin kanun veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu gerekçesiyle şikâyet yoluyla infaz hâkimliğine başvurulabileceği halde kanunda öngörülen şikayet yoluna başvurmadan hakimliğimizce bu hususta değerlendirme yapılamayacağı, nitekim Anayasa Mahkemesinin benzer bir olaya ilişkin (Hasan Çift, B. No: 2017/39367, 12/1/2021, §38) bireysel başvuru kararında da 'İdare ve Gözlem Kurulunun veya İnfaz Kurumu İdaresinin yetki ve sorumluğu altında bulunan bir meselenin öncelikle bu Kurul tarafından değerlendirilmesi hükümlü ve/ya tutukluların anayasal haklarının korunması bakımından daha işlevsel niteliğe sahip olduğunun belirtildiğidikkate alınarak şikayetin reddine' karar verilmiş ise de hükümlü vekilinin talebinin başvurusunun reddine dair Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevfikevleri Genel Müdürlüğünce tesis edilen 09/03/2022 tarih ve 77204178.207.01/4062/33048 sayılı işleminin haksız ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptaline ilişkin olduğu; talebin niteliği gereği idare mahkemesince çözülmesi gereken uyuşmazlıklardan olduğu 2577 sayılı Kanun'un 32. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen genel yetki kuralı uyarınca, dava konusu işlemi tesis eden Adalet Bakanlığının bulunduğu yer idare mahkemesi olan Ankara Nöbetçi İdare Mahkemesine görevsizlik kararı verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olduğundan itirazın kabulüne karar verilmiştir.

K A R A R; Açıklanan gerekçelerle;

1-İtirazın KABULÜ ile Erzurum 1. İnfaz Hakimliğinin 25/01/2023 tarih ve 2023/373 Esas, 2023/469 Karar sayılı kararının KALDIRILMASINA..."

7. **Erzurum 1. Ağır Ceza Mahkemesi 21/09/2023 tarih ve Değişik İş No:2023/143 sayılı ek kararile** de, Erzurum 1. İnfaz Hakimliğinin görevsizliğine kesin olarak karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Hükümlü H.K müdafii Av. Hüseyin Kaymak müvekkili hakkında verilen 5275 sayılı Kanunun9/3-3 maddesine ilişkin kararın kaldırılmasını talep ettiği, Erzurum 1. İnfaz Hakimliği ise şartların yerinde olmadığından bahisle talebin reddine karar verdiği, hükümlü müdafii ise bu kararın yerinde olmadığından bahisle Mahkememiz nezdinde itirazda bulunduğu, Mahkememizce yapılan inceleme sonucunda 28/02/2023 tarih ve 2023/143 D.İş sayılı kararımız ile itirazın kabulü ile Erzurum 1. İnfaz Hakimliğinin 25/01/2023 tarih ve 2023/373 Esas, 2023/469 Karar sayılı kararının kaldırılmasına karar verildiği, Erzurum 1. İnfaz Hakimliği ise Mahkememizce verilen bu karara karşı kanun yararına bozma yoluna gittiği ve dosyanın incelenmek üzere Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'ne gönderildiği anlaşılmıştır.

Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünce 'her ne kadar 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun atıfta bulunduğu 6/4. maddesi uyarınca uygulanması gereken 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 271/2. maddesinde yer alan '(2) İtiraz yerinde görülürse merci, aynı zamanda itiraz konusu hakkında da karar verir.' şeklindeki hükme aykırı olarak, hüküm fıkrasında infaz hakimliğinin görevsizliğine de karar verilmesi gerekirken, itirazın kabulü ile infaz hakimliğinin kararının kaldırılması ile yetinilmesinde isabet görülmemiş ise de, söz konusu eksikliğin merciinden alınacak ek kararla mahallinde çözülebileceği' şeklinde düşünülmüş ve dosya gereği için Mahkememize gönderilmiştir.

K A R A R: Açıklanan gerekçelerle,

1-Mahkememizde daha önceden verilen 28/02/2023 tarih ve 2023/143 D.İş sayılı kararın aynen devamı ile Erzurum 1. İnfaz Hakimliğinin GÖREVSİZLİĞİNE,

2- Dosyanın Erzurum 1. İnfaz Hakimliğince görevli ve yetkili Ankara Nöbetçi İdare Mahkemesine gönderilmesine..."

III. İLGİLİ HUKUK

8. Anayasa'nın *"Yargı yolu"* başlıklı 125. maddesinin son fıkrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

9. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

10. 5275 sayılı Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un *"Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları"* başlıklı 9. maddesi şöyledir:

"(1) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir. Bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır.

(2) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanlar ile süresine bakılmaksızın, suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, yönetmek veya bu örgütün faaliyeti çerçevesinde, Türk Ceza Kanununda yer alan;

a) İnsanlığa karşı suçlardan (madde 77, 78),

b) Kasten öldürme suçlarından (madde 81, 82),

c) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan (madde 188),

d) Devletin güvenliğine karşı suçlardan (madde 302, 303, 304, 307, 308),

e) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan (madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315),

Mahkûm olanların cezaları, bu kurumlarda infaz edilir.

(3) Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile bulundukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usûllerine ısrarla karşı koyanlar bu kurumlara gönderilirler.

(4) Birinci fıkrada tanımı yapılan kurumların ihtiyacı karşılama bakımından yetersiz olması hâlinde, diğer kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümleri kullanılır.

(5) (Değişik: 25/5/2005-5351/1 md.) Müebbet hapis cezasına hükümlülerden, 107 nci maddede belirtilen koşullu salıverilme süresinin üçte ikisini, süreli hapis cezasına hükümlülerden toplam cezalarının üçte birini, üçüncü fıkrada belirtilen hükümlülerden geriye kalan toplam cezalarının üçte birini bu kurumlarda geçirerek iyi hâl gösterenlerin, tutum ve kişiliklerine uygun diğer ceza infaz kurumlarına gönderilmelerine karar verilebilir."

11. 5275 sayılı Kanun'un *"Hükümlülerin Nakilleri"* üst başlığı altında düzenlenen *"Nakiller"* başlıklı 53. maddesi şöyledir:

" (1) Hükümlüler, kendi istekleri veya toplu sevk, disiplin, asayiş ve güvenlik, hastalık,eğitim, öğretim, suç ve yargılama yeri nedenleriyle başka bir kuruma nakledilebilirler.

(2) Hükümlü nakilden önce aranır ve kurum hekimine, yoksa diğer bir resmî hekime muayene ettirilir; muayene sonucu yola çıkarılamayacağı anlaşılanlar, kurumun en üst amirince derhâlresmî bir sağlık kuruluşuna sevk edilir. Mazeretinin, biri hastalığın uzmanı olmak üzere en az iki uzman hekimin imzaladığı ve hastane başhekiminin onayladığı resmî rapor ile belgelenmesi hâlinde nakil, mazeret ortadan kalkıncaya kadar geri bırakılır ve durum Adalet Bakanlığına bildirilir."

12. 5275 sayılı Kanun'un *"Disiplin nedeniyle nakil"* başlıklı 55. maddesi şöyledir:

"(1) Hükümlü, hücreye koyma cezasını gerektiren eylemlerde bulunması hâlinde kurum yönetimince hakkında disiplin işlemi yapılır ve kurum en üst amirinin istemi üzerine Bakanlıkça başka kurumlara nakledilebilir. Disiplin cezaları yeni kurumlarda çektirilir.

(2) Bu hükümlüler nakledildikleri kurumlarda, mahkeme kararı, kurum güvenliği, can güvenliği veya hastalık sebepleriyle nakil hariç, altı ay kalmak zorundadırlar."

13. 5275 sayılı Kanun'un *"Zorunlu nedenlerle nakil"* başlıklı 56. maddesi şöyledir:

"(1) Kurumların elverişsiz ve yetersiz kalması, kapsama gücünün aşılması, kullanılamaz hâle gelmesi, asayiş, güvenlik, doğal afet, yangın ve büyük onarım gibi zorunlu nedenlerle başka kurumlara nakledilmeleri gerekli görülen hükümlüler, yargı çevresi dışında AdaletBakanlığınca belirlenen ve konumlarına uygun olan diğer kurumlara nakledilebilirler."

14. 5275 sayılı Kanun'un *"Hastalık nedeniyle nakil"* başlıklı 57. maddesi şöyledir:

"(1) Hastaneye sevki zorunlu görülen hükümlü, bulunduğu yere en yakın tam teşekküllü Devlet veya üniversite hastanesinin hükümlü koğuşuna yatırılır.

(2) Bu hastanelere gönderilen hükümlülerin başka yerlerdeki hastanelere sevki, sağlık kurulu

raporuyla, acil ve yaşamsal tehlikesi bulunması hâlinde, varsa biri hastalığın uzmanı olmak üzere iki uzman hekim tarafından verilip, başhekim tarafından onaylanan ve hastalığın sebebi, tedavinin hangi sebeple bulunduğu hastanede gerçekleştirilemediği, hastaya nerede ve ne tür bir tedavi gerektiğini açıkça belirten bir raporla mümkündür. Bu durumda da en yakın ve hükümlü koğuşu bulunan Devlet veya üniversite hastaneleri tercih edilir.

(3) Hükümlünün bu hastanelerde kontrol ve tedavisinin devam edip etmeyeceğinin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi gerekir; aksi hâlde hükümlü ait olduğu kuruma iade edilir.

(4) Hükümlü, acil hâller dışında özel sağlık kuruluşlarında tedavi edilemez. Acil hâllerin varlığı hâlinde Adalet Bakanlığına bilgi verilir.

(5) Hükümlü, sağlık nedenleriyle bulunduğu kurumda kalmasının uygun olmadığı, kurum hekiminin önerisi ve en üst amirinin isteği üzerine alınacak sağlık kurulu raporuyla belirlendiği takdirde, başka kurumlara nakledilebilir."

15. 1721 sayılı Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanun'un 5. maddesi şöyledir:

"Lüzumu takdirinde mahpusların bir hapishaneden diğerine nakilleri Adliye Vekaletinin müsaadesiyle caiz olabilir."

16. 29/03/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin *"Hapis cezalarının infaz edileceği kurumlar"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) Hapis cezaları, 5275 sayılı Kanunun 8 ilâ 15 inci maddelerinde türleri sayılan ve nitelikleri belirtilen ceza infaz kurumlarında infaz olunur.

(2) Kurumların, hangi tür olarak kullanılacağı ihtiyaca göre Bakanlık tarafından belirlenir.

(3) Kurumlar, Bakanlıkça ihtiyaç bulunan yerlerde ayrı ayrı veya bir arada kurulabilir. Bir arada kurulma durumunda, müdür ve personeli ayrı veya aynı olabilir. Ancak çocuk eğitimevleri, müdür ve personeli ayrı olacak şekilde diğer kurumlardan ayrı yerlerde kurulur.

(4) Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile bulundukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usûllerine ısrarla karşı koyanlar, idare ve gözlem kurulunun kararı ve Bakanlık onayı ile yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilirler. Yüksek güvenlikli kurumlarda kalmakta olup kanun hükümlerine göre etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanan hükümlüler, ceza süresine bakılmaksızın, Bakanlık onayı ile diğer kurumlarda barındırılabilir.

(5) 5275 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi kapsamındaki gençlerin cezaları, gençlik kapalı kurumlarının güvenlikli bölümlerinde yerine getirilir. Bu hükümlüler, kendilerine özgü kurumun bulunmadığı hâllerde yüksek güvenlikli kapalı kurumların kendilerine ayrılan bölümlerine yerleştirilir."

17. Yönetmeliğin *"Hükümlülerin nakillerinde dikkat edilecek hususlar"* başlıklı 127. maddesinin 8. fikrasışöyledir:

"*(8) Hükümlülerin nakil işlemleriyle ilgili esas ve usuller Bakanlık tarafından belirlenir."*

18. 10/07/2018 tarihli ve 30774 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin *"Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü"* başlıklı 43. maddesinin birinci fikrasının (h) bendi şöyledir:

"Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

...

h) Hükümlü ve tutukluların sevk ve nakil işlemlerini yürütmek."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

19. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Eyüp SARICALAR, Muharrem ÜRGÜP, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 04/03/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

20. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki

raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

21. Dava, davacı hükümlü hakkında, 5275 sayılı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrasının uygulanmasını gerektiren suçtan dolayı gerekli süreleri doldurduğu ve bu maddenin uygulanmasını gerektirir bir durumun kalmadığı ileri sürülerek, bu maddenin uygulanmasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

22. Dosyanın incelenmesinden, davacının Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olduğu, vekili tarafından ceza infaz kurumuna verilen 17/02/2022 tarihli dilekçe ile, hükümlü hakkında 5275 sayılı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrasının uygulanmasını gerektiren suçtan dolayı gerekli süreleri 24/07/2014 tarihinde doldurduğu, bu maddenin uygulanmasını gerektirir bir durumun kalmadığı belirtilerek, kararın kaldırılmasının talep edildiği, talebin Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından değerlendirildiği ve 09/03/2022 tarih ve 33048 sayılı yazı ile talebin uygun görülmediğinin davacı vekiline tebliği üzerine bakılmakta olan davaların açıldığı anlaşılmaktadır.

23. Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte incelendiğinde, 5275 sayılı Kanun'da, hükümlülerin ve şartların oluşması durumunda tutukluların yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarında kalma koşulları ve nakilleri ile ilgili düzenlemelerin yer aldığı, yetkili kurum olarak Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün belirlendiği, böylece tutuklu ve hükümlülerin yerleştirileceği ceza infaz kurumlarını belirleme görevinin adıgeçen Genel Müdürlüğe ait bulunduğu, bu bağlamda davacı talebinin de aynı birim tarafından değerlendirildiği, davalı idarenin bu görevini bir yargı faaliyeti olarak değil idari işlem veya eylem olarak yürüttüğü; öte yandan,4675 sayılı Kanun doğrultusunda, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemler veya bunlarla ilgili faaliyetlere yönelik şikayetleri incelemek, karara bağlamak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere kurulan infaz hakimliklerinin, dava konusu uyuşmazlıkta yetkisinin bulunmadığı görülmektedir.

24. Bu durumda, kamu hizmetini yürütmekle görevli kılınmış olan davalı kurumca tesis edilen idari işleme karşı açılan davanın da, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesindeki idarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunduğu anlaşıldığından, davacı tarafından açılan bu davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 16. İdare Mahkemesinin 15/04/2022 tarih ve E.2022/753, K.2022/834 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 16. İdare Mahkemesinin 15/04/2022 tarih ve E.2022/753, K.2022/834 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

04/03/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Eyüp	Muharrem
GÜLEÇ	TAŞ	SARICALAR	ÜRGÜP

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN